

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

תוכן

- א. יכול יהא בנין בית המקדש דוחה שבת ת"ל את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו. 1
- ב. לא יכנס אדם בהר הבית במקלו במנעלו בפונדתו ובאבק שעל גבי רגליו ולא יעשנו קפנדריא ורקיקה מק"ו ... אף מורא האמורה במקדש לעולם.....2.....

דף ו.

א. יכול יהא בנין בית המקדש דוחה שבת ת"ל את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו

אין בונין את בית המקדש בשבת ויום טוב, ודוקא בנין על ידי אדם, אולם בנין הבית העתידי שביבנה וכוונן במהרה בימינו אמן, מקדש העתיד שאנו מצפין, בנוי ומשוכלל הוא¹ יגלה ויבא² משמים³, שנאמר (שמות טו פסוק יז) **מְקַדֵּשׁ אֶדְנִי כְּיָדָי. וי"א** שהמלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה, והוא בונה המקדש⁵ ומקבץ נדחי ישראל.

¹ עיין חתם סופר סוכה מא. שהקשה צ"ע עכ"פ מלאכת בנין הוא המבי' אהל בנוי ומעמידו על הארץ חייב משום בונה ולמעלה שובתי' שבת וי"ט ע"כ נלע"ד עפ"י מ"ש תוס' שבת צ"ה ע"א ד"ה והרודה וכו' דבונה מותר משום מתוך ע"ש וכתבתי שם הא דאמרי' אין בנין בהמ"ק דוחה י"ט היינו משום דלא הותר אלא נמיית אהל אבל בבנין ממש איכא כמה וכמה מלאכות טיחת הטיט וסידר האבנים ומכה בפטיש.

² ועיין בהערות הגר"ש אלישיב סוכה שם "והנה הגאון ר' יהושע ליב ביאר שבמדרש דרשינן טבעו בארץ שערי' שטבעו ונגנזו באותו מקום, ואיתא במדרש דלעת"ל כלל ישראל יוציאו השערים ויעמידום במקום, והנה בב"ב (נ"ג ע"ב) לגבי מחזיק בנכסי הגר אף על פי שבנה שם בנין מ"מ כל זמן שלא העמיד שם דלתות לא הוה חזקה דהעמדת דלתות זהו גמר הבנין כיון שזהו השומר של הבנין, וא"כ ה"נ כלל ישראל שהעמידו השערים במקומם א"כ הם גמרו הבנין אף על פי שעיקר הבנין ירד מהשמים, וזהו ביאור התפלה הראנו בבנינו דהיינו בבנין שירד מהשמים ושמחנו בתיקונו דהיינו בהעמדת שערים שזהו תיקון הבנין, וזה יעשה ע"י הכלל ישראל.

³ רש"י ר"ה ל. ד"ה דאיבני וסוכה מא. ד"ה אי נמי ובתוס' שם וכן ברישב"א שם ואין לנו לפרש בזה אלא כמו שפרש"י שבנין בית המקדש לעתיד לבא ירד בנוי מן השמים כדכתיב מקדש ה' כוננו ידיך

⁴ רמב"ם הלכות מלכים פרק יא הלכה א, ועיין ערוך לנר סוכה שם שהוכיח "וכן לקמן (סוכה גב): דקאמר מאן נינהו ד' הרשים ומני משיח ב"ד ומשיח בן יוסף בהדיהו ופי' רש"י משיחים שניהם אומנים לבנין ביהמ"ק ע"ש ואם כבר בנוי ומשוכלל ירד למטה מאי אומנות שייך בזה וכן מה שנאמר במשנה תמיד (פ"ז מ"ג) ומה שאנו מתפללים בכל תפלותינו יה"ר שיבנה ביהמ"ק במהרה בימינו יהיו תפלות שוא כיון שכבר נבנה הוא והי' לנו להתפלל שיגלה ביהמ"ק במהרה ולכן הי' נלענ"ד דודאי ביהמ"ק לעתיד לבא יבנה בנין ממש בידי אדם ומה שנאמר מקדש ד' כוננו ידיך שנדרש בתנחומא שירד למטה הוא ביהמ"ק רוחני שיבא לתוך ביהמ"ק הנבנה גשמי כנשמה בתוך הגוף וכמו שירד במשכן ובבית המקדש האש של מעלה תוך האש של הדיוט שנבער בעצים וכן נראה במכילתא ... ועיין בזהוהר פ' וישב שמשמע שם כן.

⁵ עיין דף על הדרף ר"ה שם שהביא מספר בין אור לחושך (ע' 82) מכ"ק אדמו"ר מוהרמ"מ מלובאוויטש וצ"ל שביאר לעשות פשרה בין ב' הדעות הנ"ל, על פי מה שנאמר (איכה ב, ט) "טבעו בארץ שעריה", וראה במדב"ר

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

דף ו: :

ב. לא יכנס אדם בהר הבית במקלו במנעלו בפונדתו ובאבק שעל גבי רגליו ולא יעשנו קפנדריא ורקיקה מק"ז ... אף מורא האמורה במקדש לעולם

אף על פי שהמקדש היום חרב⁶ בעונותינו חייב אדם במוראו כמו שהיה נוהג בו בבניינו⁷, לא יכנס אלא למקום שמותר להכנס לשם ולא ישב בעזרה ולא יקל ראשו כנגד שער המזרח שנאמר את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו,

פ"ו יג: "שערי בית המקדש במקומן נגזזו שנאמר טבעו בארץ גו", וכ"ה באיכ"ר פ"ב יג. (עה"פ). וכ"ה גם בזוהר (ח"א ג, א) ועל פי זה יש לומר, שאמנם ביהמ"ק ירד מן השמים, אבל הדלתות "שעריה" ש"טבעו בארץ" שהן היו בידי אדם, יעלו ויעמידום במקומם. והמעמיד הדלתות נחשב כאילו בנאו כולו ראה ב"ב נג, ב. רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ז הלכה ז

⁷ נחלקו הרמב"ם והראב"ד אם המקדש עדיין בקדושתו עומד, דהרמב"ם (שם פ"ו הי"ד) כתב שקדושה ראשונה שקדשה שלמה, שהוא קידש העזרה וירושלים לשעתו, וקידשן לעתיד לבא. אבל הראב"ד כתב לגבי קדושה ראשונה שקדשה שלמה לא ידעתי מאין לו זה. אלא שאני אומר שאפילו לרבי יוסי דאמר קדושה שנייה קדשה לעתיד לבא, לא אמר אלא לשאר א"י אבל לירושלים ולמקדש לא אמר, לפי שהיה יודע עזרא שהמקדש וירושלים עתידים להשתנות ולהתקדש קידוש אחר עולמי בכבוד ה' לעולם, כך נגלה לי מסוד ה' ליראיו, לפיכך הנכנס עתה שם אין בו כרת. ועיין במאירי בשבועות דף טז ע"א וגדולי המפרשים כתבו בהגהותיהם שאף בקדושה שנייה לא נאמרה אלא לשאר ארץ ישראל, אבל ירושלם ומקדש יודע היה עזרא שעתידין להשתנות ולהתקדש בכבוד עולמי, והנכנס עכשיו לשם אין בו כרת, והמנהג פשוט ליכנס שם לפי מה ששמענו. ועיין טורי אבן (מגילה דף כח ע"א) שדברי הרמב"ם שגם בזמן הזה יש מצות מורא מקדש, הוא לשיטתו שסובר שעדיין בקדושתה עומדת, אבל לשיטת הראב"ד שאין קדושתה עליה, אין איסור מורא מקדש. וכן כתב בשו"ת הת"ם (יו"ד סימן רלד), והוסף המנחת חינוך (מצוה רנד אות טו) שמ"מ אף לשיטה זו, מדרבנן איסור. אולם המנחת חינוך כתב דאף להסוברים דלא קידשה לעתיד לבא, מ"מ אין אחריה היתר, וגם שם עתיד להיות הבית השלישי במהרה בימינו במקום הזה, אפשר דגם האידינא איסור מן התורה, וכן נראה לי, עכ"ד. ועיין שו"ת ציץ אליעזר חלק י סימן א והראב"ד לא ציין בכאן כלל להשיג על מה שאוסר ליכנס בזה"ז למקדש, והיינו מפני שבעיקר האיסור שישנו גם בזה"ז מודה גם הראב"ד, והוא מכח ההיקש שהקישתה תורה לשמירת שבת שהוא לעולם. ומוגבלים איפוא מכח זה גם לדעת הראב"ד שלא ליכנס אלא למקום שמותר להכנס שם ... אחרי שפרשנו כשמלה דעות כל גדולי הפוסקים מראשוני הראשונים עד אחרוני האחרונים שהיא לאיסור באיסור המור הכניסה בזה"ז במקום המקדש דעת לנכון נקל שאין בזה"ז בהחלט לשום מי שהוא ולו יהא כגובה ארזים גבהו לבוא להקל ראש לחלוק על אבירי הפוסקים שדבר בהלכה לא נעלם מנגד עיניהם הבהירות, וכידוע, לבוא לשנות הלכה קבועה ומקובלת צריך תנאי ראשון שהמשנים יהיו גדולים מקודמיהם בחכמה ובמנין, דבר שנעלם מאופק דורנו. ישנם שוגים או מטעים הרוצים להיתלות באיגרתו הידועה של הרמב"ם (המובאת בספר חרדים שער התשובה פ"ג) שבה מספר שנכנס לבית הגדול והקדוש והתפלל שם, ולהוציא מזה שהרמב"ם בעצמו נכנס במקום המקדש. אבל רק איש שונה ופתי יעלה על דעתו להבין או להאמין כך, כי רבנו הגדול ז"ל לא היה עושה את דבריו פלסטר וכפי שהבאנו שפסק לנו מפורש את פסקו בזה לאיסור גם בזה"ז, וברור איפוא שנכנס רק עד מקום שהורשה להיכנס ע"פ הדין וכפי שביירר ופירט המקומות המותרים כפי המצב האישי בפ"ו מה' בהב"ח ובפ"ג מה' ביאת מקדש, וכפי שידע על כך בדיוק כיד חכמתו הגדולה. אבל אנו לא נדע עד מה.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת יבמות

מה שמירת שבת לעולם אף מורא מקדש לעולם שאע"פ שחרב בקדושתו עומד.

ולמעשה פסק המשנ"ב (סימן תקסא סק"ה) שהנכנס עתה למקום מקדש חייב כרת, שכולנו טמאי מתים, וקדושה הראשונה קדשה לשעתה, וקדשה לעתיד לבא

ואם נמצא סמוך ונראה לבתי כנסיות ומדרשות, וכן בירושלים עיה"ק במקום שרואים מקום המקדש או שריד בית מקדשנו יזהר לא לישב כשמגלה פירועו מאחוריו נגד מקומות קדושים אלו, ולהטיל מי רגליים מותר וכנ"ל, אלא אם כן משתין על קיר ביהכ"נ וביהמ"ד ממש שאיסור מוחלט הוא בכל ענין.

אלא סד"א תיתי מהבערה דתנא דבי רבי ישמעאל לא תבערו אש בכל מושבותיכם מה ת"ל מה ת"ל אי לרבי יוסי ללאו אי לר' נתן לחלק דתניא הבערה ללאו יצתה דברי ר' יוסי רבי נתן אומר לחלק ואמר רבא תנא מושבות קא קשיא ליה מושבות מה ת"ל מכדי שבת חובת הגוף היא וחובת הגוף נוהגת בין בארץ בין בח"ל מושבות דכתב רחמנא בשבת למה לי משום רבי ישמעאל אמר תלמיד אחד לפי שנאמר וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת שומע אני בין בחול בין בשבת ומה אני מקיים מחלליה מות יומת בשאר מלאכות חוץ ממיתת ב"ד או אינו אלא אפילו מיתת ב"ד ומה אני מקיים והומת בחול ולא בשבת או אינו אלא אפילו בשבת ת"ל לא תבערו אש בכל מושבותיכם ולהלן הוא אומר והיו אלה לכם לחוקת משפט לדורותיכם בכל מושבותיכם מה מושבות האמורים להלן בב"ד אף מושבות האמורים כאן בב"ד ואמר רחמנא לא תבערו מאי לאו רבי נתן היא דאמר לחלק יצתה וטעמא דכתב רחמנא לא תבערו הא לאו הכי דחי לא רבי יוסי ותיהוי נמי ר' יוסי אימר דאמר רבי יוסי הבערה ללאו יצתה הבערה גרידתא הבערה דב"ד בישול פתילה הוא וא"ר ששת מה לי בישול פתילה מה לי בישול סמנין אמר רב שימי בר אשי האי תנא לא משום דאתי עשה ודחי ל"ת אלא משום דמייתי מק"ו וה"ק מה אני מקיים מחלליה מות יומת בשאר מלאכות חוץ ממיתת ב"ד אבל מיתת ב"ד דחיא שבת מק"ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>